

Referat af møde i det Rådgivende Udvalg for Park og Landskab

Møde nr. 44 fandt sted den 30. november 2006 på KVL.

Deltagere:

Bent Leonhard, Planteskoleejerne
Birgit Møller Bach, Foren. af Danske Kirkegårdsledere
Carsten Damgaard, HedeDanmark
Carsten Paludan-Müller, NIKU
Else Mikkelsen, Haveselskabet
Knud Aavang Jensen, Dir. For Fødevarerhverv
Lars Østerbye (formand), Have & Landskabsrådet
Lene Holm, Kommunale Park- og Naturforvaltere
Niels Hvass, Sitas A/S
Poul Frederiksen, Dansk Boldspil-Union
Søren Gludsted, Vejdirektoratet
Thorleif E. Madsen, Selandia - CEU
Vibeke Dalum, Friluftsrådet (stedfortræder for Flemming Torp)

Fra Skov & Landskab:

Niels Elers Koch
Kjell Nilsson
Ad pkt. 7 Ulrika Stigsdotter
Ad pkt. 8 Oliver Bühler
Jette Kannevorff (referent)

Afbud fra:

Christina L. Jensen, 3F
Flemming Leibert Sørensen, KL
Gustav Nebel, Sønderjyllands Amt
Helge Knudsen, Danske Plantningsforeninger
Kirsten Lund Andersen, Aalborg kommune
Kirsten Lund-Andersen, Prakt. Landskabsarkitekters Råd
Lisbeth Ogstrup, Skov- og Naturstyrelsen
Niels Svenningsen, Maskinleverandørerne
Ole Stattau, Slots- og Ejendomsstyrelsen
Per Malmos, Danske Anlægsgartnere
Torben Kastrup Petersen, Dansk Golf Union

Dagsorden

1. **Velkomst og godkendelse af dagsorden**
2. **Godkendelse af referat fra det 43. møde den 07.09.06**
Bilag 2
3. **Meddelelser, herunder nyt fra Skov & Landskab og KVL's fusion**
4. **Arbejdsprogram 2007**
Bilag 4
5. **Hvordan kan behovet for en mere praksisorienteret forskning tilgodeses?**
Mundtligt oplæg ved Kjell Nilsson
6. **Beskyttelse af byernes grønne områder – opfølgning på Danske Parkdage**

Bilag 6

7. Fagligt tema: Natur, sundhed og terapihaver ved Ulrika Stigsdotter

Bilag 7

8. Fagligt tema: Gadetræers vandbalance ved Oliver Bühler

Bilag 8

9. Park- og landskabsarrangementer i 2007

Bilag 9

10. Næste møde

11. Eventuelt

Referat

Ad 1

Lars Østerbye bød velkommen til de nye medlemmer Poul Frederiksen og Thorleif Madsen. Dagsordenen blev herefter godkendt.

Ad 2

Referatet blev godkendt

Ad 3

Niels Elers Koch orienterede om de 2 fusioner, den *Skov & Landskab* havde gennemgået og den fremtidige store fusion mellem KVL og Københavns Universitet. Der er udarbejdet et notat til bestyrelsen om omkostninger og gevinster ved *S&L*'s fusion. KVL bliver pr. 1. januar 2007 et fakultet under KU. Navnet bliver Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer/Faculty of Life Sciences. På forespørgsel fra medlemmerne svarede Niels Elers Koch at man bestemt regner med, at De Rådgivende Udvalg fortsætter som hidtil, og at der ikke regnes med umiddelbare organisatoriske ændringer.

Kjell Nilsson orienterede fra afdelingen:

Landskabsarkitekt Stig Lennart Andersson er udpeget som adjungeret professor. Der afholdes tiltrædelsesforelæsning og efterfølgende reception den 18. januar 2007 kl. 14.

Det internationale EU-projekt PLUREL starter 1. januar. Der er internt blevet rekrutteret en Project Manager Thomas Sick Nielsen, der er ansat i Afdeling 7. Han vil vedblive at være tilknyttet Afdeling 7, da projektet er fælles for de to afdelinger.

Den ny Bacheloruddannelse i landskabsarkitektur og bydesign er godkendt af KVL's direktion, hvilket betyder et meroptag på 30 studerende. KVL har indført et præstationsorienteret indtægtsystem med den ny uddannelse, hvilket betyder at hele *S&L*'s andel af meroptjeningen af *STÅ*-indtægter tilbageføres til Centret. Det Strategiske Forskningsråd har bevilget 8 millioner kr. til et projekt om vand i byerne, som Marina Bergen Jensen skal være projektleder for.

Af aktiviteter har der været afholdt en Bytræskonference den 28. september med ca. 120 deltagere. Den var en stor success.

Ad 4

Kjell Nilsson orienterede kort om det udsendte 2. og sidste udkast til Arbejdsprogram 2007.

For Planter og Landskabsteknologi faggruppens vedkommende vil man satse på at få økologi og klimaforandringer med. Stephan Pauleit har arbejdet med området i England.

Parkforvaltnings faggruppen er den gruppe, som har flest Ph.D.-studerende og der arbejdes på at få flere. Ulrika Stigsdotters projekter om sundhed og natur (pkt. 7) hører også til i denne gruppe.

Faggruppen for Landskabsarkitektur har den praktiske håndværksorienterede del af undervisningen, og de er hårdt belastede af undervisning. De arbejder med at forbedre den arkitektoniske kvalitet i byens rum ved at inddrage den historiske analyse. Der er indsendt en projektidé til Real Dania Fonden "Fortid, Nutid og Fremtid i det Urbane Landskab". Der er kommet en positiv tilbagemelding. Man afventer at blive indkaldt til et uddybende møde.

Carsten Damgaard anmodede om, at der i 2008 blev plads i Arbejdsprogrammet til at se på det stigende behov for en beregning af, hvad det koster at misligholde/skære ned på driften af grønne områder. Der er behov for at få vidensbaserede argumenter til at lægge pres på politikerne. Det kunne være et oplagt emne til et Ph.D-projekt.

Kjell Nilsson nævnte, at *Cabe Space* i England har stor erfaring med dette område.

Carsten Paludan-Müller nævnte, at det kunne passes fint ind under Parkforvaltningsgruppens mål nr. 2 – Grønne områders funktioner, brug og værdier og nævnte, at NIKU og dataloger fra Bergen arbejder med værdiberegning.

Ad 5

Kjell Nilsson skitserede en model til at imødekomme Udvalgets ønsker om en mere praksisorienteret forskning, der blev udtrykt ved sidste møde. Der er tale om en såkaldt Partnering-model mellem *Skov & Landskab* og en række potentielle medlemmer/samarbejdspartnere til fælles forsknings-, udviklings- og udredningsprojekter, hvor samarbejdspartnerne vil få beslutningskompetence på de projekter, de går med i.

Lars Østerbye nævnte, at idéen har været prøvet af med ukrudtsbrænding, hvor flere kommuner deltog.

Carsten Damgaard bemærkede, at det var en rigtig god idé, hvis *Skov & Landskab* kunne danne et godt grønt netværk.

Søren Gludsted bemærkede, at det var et fint oplæg. Det er en god ide at sætte folk sammen, så de bliver klar over, at de har et fællesskab. Det kan gøres ved workshops, hvor man udvælger aktive personer fra forskellige organisationer og fra forskellige niveauer i organisationen. *Søren Gludsted* bemærkede i øvrigt, at visionære projekter næsten altid kan finansieres, hvis de har et klart mål. De nye kommuner vil blive gode samarbejdspartnere.

Lene Holm noterede sig, at de kommende deltagere i netværket var på organisationsniveau, og man skulle overveje om det ikke kunne gælde enkelte kommuner også, f.eks. ved at udpege særlige personer. *Lene Holm* havde svært ved at se forskellen på A- og B-Medlemmer. *Lene* mente endvidere, det var en god idé at samle partnere med interesse for drift af grønne områder og pegede på f.eks. DN, Friluftsrådet og DOF.

Niels Hvass fortalte om et projekt, som Vejdirektoratet i Norge har sponsoreret med plantning af træer i samarbejde med den norske Landbohøjskole i Ås.

Vibeke Dalum bemærkede, at Friluftsrådet ville stille sig positive overfor strategiseminarer om beskyttelse af grønne områder, men nævnte at Tipsmidlerne ikke kan bruges til grundtilskud og nævnte, at boligselskaberne burde tages med.

Lars Østerbye bemærkede m.h.t. kommunerne, at Foreningen af Kommunale Park- og Naturforvaltere skulle være medlem, og de enkelte kommuner kunne så byde ind på enkeltprojekter.

Thorleif Madsen nævnte videntcentre under Undervisningsministeriet som noget lignende. Videnskabsministeriet har stillet midler til rådighed, hvor forskningsinstitutioner herunder også KVL deltager.

Kjell Nilsson tilføjede til dette, at *Skov & Landskab* har søgt netværkspenge til konkrete projekter.

Lars Østerbye konkluderede, at der bør nedsættes et lille arbejdsudvalg til det videre forløb.

Kjell Nilsson foreslog, at *Carsten Damgaard*, *Birgit Møller Bach*, *Lene Holm*, *Per Malmos*, *Kirsten Lund-Andersen* og *Bent Leonhardt* indgik.

Ad 6

Kjell Nilsson orienterede om opfølgningen på paneldebatten mellem *Eivind Vesselbo* og *Steen Gade* på Danske Parkdage. *Kirsten Lund Andersen*, *Ålborg Kommune* og *Thomas Randrup* er efterfølgende blevet interviewet. *Steen Gade* vil komme med et lovforslag på området, og *Eivind Vesselbo* vil tale med Miljøministeren herom.

Vibeke Dalum oplyste, at Friluftsrådet ønsker lovgivning på området og prøver at følge op herpå. Der bør være mere systematik i beskyttelse af grønne områder. *Vibeke Dalum* efterlyste gode råd til at få kommunerne med.

Lene Holm svarede, at Kommunale Park- og Naturforvaltere vil gerne gå i dialog med Friluftsrådet og andre interessenter. Der bør være en vejledende udpegning af visse arealer og udpeges erstatningsarealer, hvis de eksproprieres.

Lars Østerbye nævnte, at der kan hentes megen inspiration i den tyske lovgivning. *Niels Elers Koch* bemærkede hertil, at det var en god specialeopgave for en studerende.

Lars Østerbye konkluderede til punktet, at der forsat følges op på de forskellige fronter, og at Friluftsrådet gerne vil inddrages.

Ad 7

Ulrika Stigsdotter orienterede om de nuværende og kommende projekter på området natur, sundhed og terapihaver, som *Skov & Landskab* er involveret i. *Ulrika* deltager i 2 COST-aktioner, der arbejder med området, nemlig E39 "Forests, Trees and Human Health and Wellbeing" og 866 "Green Care in Agriculture".

Der arbejdes på at lave en have for stressramte i Arboretet i Hørsholm. Her vil hun bruge erfaringerne fra Alnarp og tage det bedste herfra. Samarbejdspartnere er Stressklinikken i Hillerød og Stolpegården. Derudover fortsættes Karsten B. Hansen og Thomas' sundhedsprojekt, Skov- & Naturstyrelsen og 5 kommuner er i øjeblikket med. Der kører 2 Ph.D.-projekter i afdelingen indenfor området, og der arbejdes med et projekt sammen med Kompan om Rum for Børns Leg. Endelig bliver det arbejdet med et projekt om Arbejdspladser og Sundhed sammen med Arkitema i Århus.

Ulrika har fået mange henvendelser fra forskellige sider om samarbejde (f.eks. Forskningscentret i Årslev og Syddansk Universitet) og har netop i dag modtaget en invitation til samarbejde fra Haveselskabet.

Else Mikkelsen bemærkede, at der er behov for videnskabelig dokumentation for at stressforebyggelse virker i relation til de offentlige rum og de private haver. De mange henvendelser efter Karsten B. Hansens undersøgelse viste dette.

Lene Holm kommenterede, at det lød spændende og mangler der områder, så er der masser af muligheder i kommunerne. Der kører et pilotprojekt i Odense med en motionssti der forbinder 2 skoler. Man bør også tænke den ældre generation ind.

Ad 8

Oliver Bühler orienterede om sit Ph.D.-projekt om gadetræers følsomme vandbalance. Der arbejdes med at finde et varslingsystem, som kan indikere, hvornår det er absolut nødvendigt at vande for at træet overlever. *Oliver* har lavet et forsøgsprojekt i Arboretet i Hørsholm, hvor træerne stresses i forskellige grader.

Ad 9

Kjell Nilsson orienterede om den udsendte bruttoliste med park- og landskabsarrangementer i 2007. Ambitionsniveauet hos de medarbejdere, der har arbejdet med det, har været stort, og det kan frygtes, at efterspørgslen ikke vil stå mål hermed. *Kjell Nilsson* efterlyste udvalgets mening.

Lene Holm bemærkede, at kommunerne overtager mange af amternes medarbejdere, og de kan have behov for efteruddannelse.

Søren Gludsted bemærkede, at udbuddet var godt og bredt og henvendte sig til flere niveauer i organisationerne, derfor ville mulighederne være større for at ramme behovet. Behovet vil også blive ændret med de nye kommuner, så det var godt med et bredt udbud.

Ad 10

Næste møder er 29. marts kl. 9.30 på KVL og 29. august i Slagelse.

Ad 11

Knud Aavang Jensen bemærkede, at han går på pension pr. 1. januar 2007 og derfor udtræder af udvalget. Han takkede for tiden i udvalget. *Lars Østerbye* afsluttede med at takke for indsatsen til gengæld.